

Za družbeni standard

Osnutki temeljev srednjeročnih planov razvoja samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti in socialne politike v občini Center so bili pripravljeni v glavnem na podlagi že začrtanih nalog. Te programe so sestavile strokovne službe, vsaj v večini primerov, pri tem pa so bili vsi programi omejeni s sredstvi, ki so določena s prispevnimi stopnjami. Tako je v bistvu prihajalo do usklajevanja programov v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, ne pa na podlagi svobodne menjave dela oz. potreb občanov in delavcev.

V občini Ljubljana-Center delujejo samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo, za vzgojo in izobraževanje, za kulturo, za telesno kulturo, za zdravstvo, socialno skrbstvo, socialno varstvo, za zaposlovanje — enota Ljubljana-Center, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za raziskovanje in stanovanjska skupnost. Ob tem je treba ugotoviti, da se pojavljajo pri delitvi pristojnosti na mestne in občinske interesne skupnosti nekateri problemi, deloma tudi zaradi nerazčiščenih odnosov na področju financiranja. Ta problematika je še toliko bolj pereča v občini Center zaradi velikega števila OZD, izvajalcev družbenih dejavnosti, ki imajo sedež v naši občini, združujejo pa se v mestnih, regionalnih oz. republiških interesnih skupnostih. Razprave so pokazale, da bi morali pristopiti k drugačnemu konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti v ljubljanskih občinah in v okviru mesta.

Sedanja samoupravna organiziranost skupščin samoupravnih interesnih skupnosti je si-

cer formalno usklajena z določili ustave in zakona o združenem delu, vendar bo potrebno še precej napora, da ta usklajenost ne bo le formalna. Nekatere samoupravne interesne skupnosti še nimajo sprejetih statutov, prav tako pa tudi niso bile opredeljene v statutu občine Center, kar pa bo z novim predlogom o statutu občine rešeno. Vse skupščine SIS, razen stanovanjske skupnosti in SIS za zaposlovanje so sestavljene iz dveh zborov, zbora porabnikov in zbora izvajalcev. Ob tem pa je bilo v razpravah velikokrat slišati, da je ta dvodomnost, pa čeprav po številu delegatov prevladujejo uporabniki, večkrat zgolj formalna. Do sedaj so bili izvajalci namreč bolj aktivni kot uporabniki, in eden izmed razlogov je morda tudi izbiranje delegatov v delegacije SIS, ki je potekalo za delegiranjem v delegacije občinskih skupščin in zato lahko zasledimo, da so delegacije v SIS večkrat kadrovsko slabo zasedene. Poseben problem je tudi, da so enotne splošne delegacije v številnih primerih delegirane za vse samoupravne interesne skupnosti in zaradi tega pogosto prihaja do »delitve delav« znotraj delegacij, kar še bolj zožuje razprave. Poleg tega so ugotovili, da so v delegacijah porabnikov delegati, ki so po poklicu dejansko izvajalci in se zato v razpravah na sejah skupščin interesnih skupnosti bolj opredeljujejo za obravnavo tiste problematike, ki jo predlagajo izvajalci.

Ko so zbori delavcev razpravljali o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti, so marsikje razpravljali o tem bolj formalno in manj

vsebinsko. Deloma je to posledica predlaganih planov, saj niso bili ovrednoteni in podani tudi alternativni predlogi o katerih bi lahko delavci razpravljali in se zanje odločali. Prav »proračunsko« oblikovanje programov, katerega se še vedno nismo uspeli otresti, zmanjšuje možnosti direktnega vpliva delavcev na delo in programe interesnih skupnosti. Če ob tem ugotovimo, da sedanji materialni položaj ogroža izvajanje obveznega programa, skoraj povsem pa onemogoča izvajanje neobveznega dela programov po posameznih področjih je verjetno edina pot, da pri oblikovanju programov dejansko vnesemo kategorijo svobodne menjave dela. Marsikdaj bi se delavci raje odločili tudi za večjo prispevno stopnjo, vendar samoupravne interesne skupnosti tega ne morejo sprejeti, ker so proračunsko uokvirjene z družbenim dogovorom o financiranju.

Čeprav še niso znani dokončni podatki ali so vse OZD sprejele predložene temelje planov pa je že več kot dve tretjine vseh OZD podpisalo te samoupravne sporazume, kar pomeni, da so jih občani sprejeli v predlagani obliki.

Seveda pa to ne pomeni, da bomo sedaj do leta 1980 ostali, temveč bo treba na podlagi predlogov, ki so se izoblikovali v razpravah v združenem delu odpravljati pomanjkljivosti v delovanju samoupravnih interesnih skupnosti, se zavzemati za čimvečjo racionalizacijo njihovega delovanja, obenem pa v programe vnesti tudi tiste potrebe, ki so jih izrazili delavci in občani, seveda v okviru danih možnosti.

B. P.

Podpisovanje se nadaljuje

Zakon o varstvu pred požarom, na osnovi ustavnih določil, obvezuje družbenopolitične skupnosti, da ustanovijo SIS za varstvo pred požarom. V občini Ljubljana Center je bil imenovan iniciativni odbor za ustanovitev SIS za varstvo pred požarom, ki je dal osnutek samoupravnega sporazuma v javno obravnavo, nato pa v sprejem. Podpisovanje samoupravnega sporazuma je bilo 28. februarja in 1. marca v prostorih občine Ljubljana Center.

Podpisovanja se niso udeležile vse TOZD in OZD ter druge samoupravne organizacije in skupnosti, zato obveščamo, da poteka podpisovanje tega sporazuma še nadalje.

Sprejeti samoupravni sporazum lahko podpisete vsak dan od 8. do 12. ure v prostorih SOB Ljubljana Center, na Adamič-Lundrovem nabrežju 2, v sobi 65/II.

Iniciativni odbor
za ustanovitev SIS za varstvo
pred požarom

SEJA PREDSEDSTVA OK ZSMS LJUBLJANA CENTER

Opredelitev nalog

Na zadnji seji predsedstva občinske konference Zveze socialistične mladine Ljubljana Center so opredelili naloge organov občinske konference ZSMS, ki izhajajo iz ugotovitev, stališč in sklepov, sprejetih na drugi seji občinske konference ZSMS Ljubljana Center in se dogovorili o izpeljavi konkretnega načrta priprave na X. kongres ZSMS in ZSMJ.

Na področju aktivnosti pri družbenoekonomski preobrazbi, v luči zakona o združenem delu, stoji pred mladinsko organizacijo veliko nalog. Mlade moramo, preko raznih oblik kontaktov z njimi, spodbujati za odločno in doslednejše uresničevanje revolucionarne vsebine zakona o združenem delu. Pomemben prispevek mladih mora biti, kot je v uvodnih besedah med drugim poudaril tovarš Karel Destovnik, sekretar OK ZSMS Ljubljana-Center, predvsem pri izgrajevanju odnosov mladih ljudi do dela, v boju za večjo storilnost, za večjo disciplino, v boju za uspešnost pri izpolnjevanju sprejetih sklepov, v boju za dograjevanje in hitrejšo sprejemanje novih aktov samoupravne zakonodaje, podružljanju kadrovske politike, itd. Osnovne organizacije ZSMS morajo okrepiti in poglobiti delovanje mladih znotraj sindikalne organizacije in socialistične zveze delovnega ljudstva. Večjo pozornost moramo v tem trenutku posvetiti

štipendijski politiki in vlogi družbenih organizacij in društev v idejni in akcijski krepi ZSMS. Idejnopolitično usposabljanje in marksistično izobraževanje mora tudi nadalje ostati naše kontinuirano delovanje.

Pri oblikovanju dogovora o izdelavi konkretnega načrta priprav OK ZSMS Ljubljana Center na X. kongresu ZSMS in ZSMJ, je predsedstvo posebej opozorilo na naloge, da je v pripravah potrebno dati odgovore na naslednja vprašanja: kakšno je uresničevanje družbene vloge ZSM oziroma možnosti uresničevanja njene vloge v družbi; nadalje, kakšen je proces idejnopolitičnega oblikovanja naše mlade generacije; koliko so spremembe po partijskih in mladinskih kongresih pripomogle k večji povezanosti in homogenosti mladega rodu in kako je z uveljavljanjem delegatskega sistema znotraj ZSM ter pripravami na volitve v letu 1978.

Darinka Legat

Varujmo okolje

Na seji skupščine mesta Ljubljana so obravnavali tudi gradivo o problematiki varstva okolja.

Sklep, da bo skupščina spodbujala vse nosilce realizacije družbenega plana razvoja Ljubljane 1976—1980, da vgradijo v svoje letne programe razvoja tiste elemente, ki zagotavljajo varovanje okolja, ni nič drugega kot ponavljanje že znanih priporočil. Nadalje, enako trditve lahko izrečemo tudi za sklep o tem, da šole in druge ustanove izobraževanje otrok, občanov in delovnih ljudi vključijo v svoje izobraževalne programe varstva okolja ipd. Vsekakor zanimivejši in konkretnější je sklep, da naj Kurivopromet, Kurivo in Petrol ter drugi dobavitelji kuriv poskrbijo za to, da bodo dobavljali uporabnikom goriv kakovostnejši premog, kurilno olje, mazut in bencin. Vsekakor pa gre le za priporočilo ali dobrohotno mnenje delegatov, ne pa tudi za obvezujoč sklep, ki bi

ga bili omenjeni tudi dolžni izvajati...

Takšna trditev ne more ovreči niti ugotovitev, da bodo »inšpekcijske službe, sodnik za prekrške in pravosodni organi poostriili nadzorstvo in kaznovali vse, ki bodo imeli malomarne odnose do varstva okolja v TOZD in drugih OZD pri opravljanju s kurilnimi in drugimi napravami, nepravilnem odlaganju odpadnih snovi in onesnaževanju okolja, ki ga povzroča proizvodnja, občani ali domače živali«. Zakaj? Čeprav je skupščina mesta z uvrstitvijo te problematike na dnevni red dokazala, da ji ni vseeno, kaj se na področju varstva okolja v Ljubljani dogaja, pa v poročilih sodišč in sodnika za prekrške nismo zasledili niti besedice o kaznih za kršitelje. To lahko pomeni dvojje: da takšnih kazni sploh ni bilo ali pa da jih je bilo bolj malo. Eno in drugo ni vzpodbudno!

Situacija pa ni niti malo rožnata. V Ljubljani porabimo letno okrog 210.000 ton trdih go-

riv, od tega več kot 180.000 ton premogov, ki imajo okrog 2 odstotka žvepla, 260.000 ton tekočih goriv, od tega kar 202.000 kurilnih lahkih in plinskih olj.

V zrak oziroma v okolje spustimo letno preko 30.000 ton žveplovega dioksida, 8.250 ton trdih delcev, saj, ogljikovodikov in dušikovih vodikov 50.000 oziroma 7.100 ton ipd. V mestu imamo približno 90.000 stanovanj, več kot 55.000 individualnih kurišč, prek 70 tisoč motornih vozil, v Ljubljani se nabere letno prek 500.000 kub. m različnih odpadkov, inšpektorji ocenjujejo, da spuščamo v Ljubljani letno prek 2 milijona m³ neprečiščenih in tudi kemično agresivnih odpadkov iz individualnih greznic, 126 lokalnih vodovodov nima ustreznega sanitarnega vzdrževanja, vsaj 17.000 Ljubljančanov dnevno pije higiensko oporečno vodo iz lokalnih vodovodov...

V zadnjih letih so inšpektorji, ki so bili na področju varstva okolja daleč najaktivnejši (in tudi najuspešnejši) odkrili 326 divjih odlagališč smeti in jih kar 310 odpravili. Samo v naši občini, trdijo dimnikarji, je 74 lokalnih kurilnic, ki

uporabljajo premog, kurilno olje ali mazut, od teh pa kar 23 takih, ki čezmerno onesnažujejo okolje.

Nam pa ni vseeno v kakšnem okolju živimo. Tudi nedavno izvedena anketa v krajevnih skupnostih je pokazala, da se zaradi smrada pritožujemo nad 32 TOZD, zaradi hrupa nad 26 TOZD, zaradi obremenitve s transportom nad 19 TOZD, zaradi dima nad 6 TOZD ipd. Zaradi posameznih onesnaževalcev se pritožuje kar več krajevnih skupnosti naenkrat, tako denimo: zaradi Izolirke 4 KS, zaradi Toplarne Moste 3 KS, zaradi Protektorja 2 KS, Kolinske in SKIP tudi 2 KS, v KS Zalog pa se pritožujejo zoper Koteks Tobus,

Saturnus in Perutnino.

Kaznovalna politika je seveda le del (ne najboljši) rešitve problema. Bistveni in daleč boljše je tisti, ki nosi v gradivih delovni naslov »Pregled načrtovanih investicij iz družbenega plana razvoja Ljubljane 1976—1980, ki bodo prispevale k izboljšanju okolja«. Med njimi: izgradnja novega vira v Šiški 100 Gcal/h toplotne energije, III. agregat TOL v Mostah, centralni viri toplotne energije v Dolskem, plinifikacija ljubljanskega gradu in stare Ljubljane, izgradnja nekaterih novih vodarn, izgradnja krematorija, povečanje javnih zelenic ipd.

MILENA CAR-DRLJE

Nadaljevanje s 1. strani

Delegatstvo sprejeto

zato tudi še nezadosten pretok stališč in interesov iz baze v skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Marsikje delegacije še nimajo ustreznega položaja, delujejo osamljeno in so prepuščene same sebi. Res je tudi, da so nekateri delegati in delegacije premalo samoiniciativni, da preveč čakajo na pobude od drugih, za kar pa je tudi več objektivnih vzrokov od preobremenjenosti posameznih delegatov, preobsežnih in premalo razumljivo napisanih gradiv, osipa delegacij itd.

Iz gradiva za sejo izhaja,

da se načelo zamenljivosti delegatov že uveljavlja, čeprav je tu še mnogo neizkoriščenih možnosti za vključevanje večjega števila delavcev in občanov v delo in odločanje skupščin, smotnejšo obremenitev delegatov glede na poznavanje vprašanj in interesov, istočasno pa zamenljivost spodbuja delegate, delegacije, konference delegacij in skupine delegatov k neprekinjeni aktivnosti pri preučevanju gradiva, oblikovanju temeljnih stališč iz izbire delegatov, ki so najbolj kvalificirani prenašati stališča oziroma interese v skupščine na

vseh nivojih. Zato je kritična ocena dela konferenc in skupin delegacij z vidika njihovega oblikovanja in vsebinskega delovanja izredno pomembna.

Poleg ocene dela izvršnih svetov skupščine občine in samoupravnih interesnih skupnosti, upravnih organov, strokovnih služb, ocen dela posameznih zborov bo zlasti potrebno oceniti dosedanje izkušnje v zvezi z uresničevanjem funkcij družbenopolitičnega zbora, ki bo moral v bodoče odločati predvsem o tistih vprašanjih, ki so odločilna za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in zagotavljanje temeljnih pravic delavca in občana.

Iz ocen delovanja samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejav-

nosti je razvidno, da bo najprej potrebno temeljito preučiti sedanjo organiziranost samoupravnih interesnih skupnosti v občini in mestu in jo uskladiti glede na naloge posameznih interesnih skupnosti, zlasti pa zagotoviti, da bodo ustrezneje oblikovani zbori uporabnikov, kar ni le stvar strukture, temveč ustreznejše samoupravne, politične in strokovne organiziranosti delovnih ljudi in občanov. Odvisno mora biti od tega, kako delavec in občan v teh skupnostih lahko najbolj oblikuje svoj interes in odloča o rezultatih svojega dela. Upoštevati je potrebno tudi številne pobude za formiranje posebnih delegacij.

Poročilo o dosedanjih pripravah na volitve 1978 je po-

dal Lojze Lakner, predsednik volilne komisije. Ugotovil je, da je od kritične ocene mehanizmov in pogojev delovanja delegatskega skupščinskega sistema odvisno, kako bomo tudi z naslednjimi volitvami omogočili razreševanje poglavitnih družbenih nalog. Opozoril je, da je širina priprav na volitve 1978 odvisna od družbenopolitične aktivnosti osnovnih organizacij sindikata in krajevnih organizacij SZDL. Izredno pomembno je, da oceno delovanja delegatskega sistema sprejmejo delavci in občani in

